

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00349

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	-5 ต.ค. 2557	24	8583	3

Song of
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

นมัสการ “พระเจ้าห้าพระองค์”

วัดทาขุมเงินลำพูน

บ้านทาขุมเงิน แต่เดิมเป็นพื้นที่ซึ่งเต็มไปด้วยป่าทึบติดกับ
ภูเขามิมีผู้คนอาศัยอยู่ ตามประวัติซึ่งเล่าสืบต่อกันมาจากผู้เฒ่าผู้แก่
เล่าว่า มีครอบครัวหนึ่งมาจากไหนไม่ปรากฏแต่มีหัวหน้าครอบครัว
ชื่อนายแสนคำวงษา ได้อพยพครอบครัวมาตั้งอยู่ทางทิศเหนือของ
หมู่บ้านในปัจจุบันใกล้กับลำน้ำแม่ทา เพราะเป็นพื้นที่ลุ่มเหมาะแก่
การทำเกษตร ต่อมาที่แห่งนั้นก็ได้ขยายออกไปกลายเป็นหมู่บ้านเล็กๆ
ชื่อ “บ้านขวยตุ่น”

ต่อมาไม่นานเจ้าหลวงเมืองลำพูนในสมัยนั้นได้ส่งคนมาเลี้ยงวัว
ควาย ตามบริเวณที่ราบสูงใกล้ภูเขาใกล้ๆ กับหมู่บ้าน โดยได้ส่งนายหลวง
เป็นหัวหน้านำวัว ควายเข้ามาเลี้ยงในบริเวณนี้ ซึ่งได้สร้างเป็นกระท่อม

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ต.ค. 2557	24	8583	5

พักชั่วคราว ไม่นานชาวบ้านช่วยตนเห็นว่าบริเวณที่คนของเจ้าหลวง
เลี้ยงวัว ควายอยู่ติดกับน้ำแม่ทา ทำให้น้ำกัดเซาะตลิ่งพังและเกิดปัญหา
น้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก จึงได้พากันขึ้นไปสร้างหมู่บ้านอยู่ยังบริเวณที่ราบ
เชิงเขาสูงขึ้นไป

เมื่อชาวบ้านอพยพเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากขึ้น กระทั่งมี
คนไปพบหลุมขนาดใหญ่อยู่ใกล้ๆ หมู่บ้าน ซึ่งตามตำนานเล่าว่า ในอดีต
มีนักแสวงโชคตามลายแทงได้มาพบหลุมดังกล่าวจึงช่วยกันขุดแล้วพบ
ว่ามีไหเงินไหหล่อออกมา ต่างพากันดีใจร้องรำทำเพลงเป็นการใหญ่ หลัง
จากที่นักแสวงโชคหายจากอาการดีใจต่างพากันไปช่วยยกไหเงินขึ้นมา
ปรากฏว่าไหเงินได้ยุบหายไปไหนหลุมนั้นเป็นรูลึกลงไป พวกเขาก็ไม่ละ
ความพยายามต่างช่วยกันขุดหลุมตามรูนั้น แต่ก็พบกับความว่างเปล่า
จึงได้พากันตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ตามหลุมเงินที่พบว่า “บ้านขุมเงิน” อัน
หมายถึงว่าผืนแผ่นดินนี้จะอุดมสมบูรณ์ด้วยข้าวพันธุ์ญาหารเหมือน
หนึ่งว่ามีเงินฝังไว้อยู่ในดิน

นอกจากนั้นแล้วบ้านทาขุมเงินยังมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “บ้าน
วัดพระเจ้างาม” ซึ่งเข้าใจว่าหลังจากที่มีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวน
มากแล้ว ก็ได้มีการสร้างวัดขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ รวมถึง
ได้สร้างพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานในพระวิหาร ซึ่งพระพุทธรูปนี้มีความ
สวยงามมาก จนกระทั่งหญิงสาวในละแวกบ้านใกล้ต่างพากันเอา
หมาก เหมี้ยง บุหรี่ มาถวายพระพุทธรูปพร้อมกับอธิษฐานขอให้ได้สามี

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่ไนท์	- 5 ต.ค. 2557	24	8583	5

ที่มีความสวยงามพร้อมเหมือนพระพุทธรูป

จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ เล่าสืบต่อกันมา จึงมีผู้เข้าใจผิดคิดว่า หญิงสาวเหล่านั้นไปหลงรูปของพระพุทธรูปองค์นี้ ชาวบ้านเกรงจะเกิดเรื่องไม่ดีงามขึ้นในวัด ในที่สุดจึงมีมติให้แก้ไขหน้าพระพุทธรูปให้มีความสวยงามลดน้อยลงกว่าเดิม แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันพระประธานในวิหารวัดทาขุมเงินก็ยังปรากฏเค้าโครงความงามไม่น้อยกว่าในอดีตที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้จึงได้ชื่อว่า “บ้านวัดพระเจ้างาม”

ปัจจุบันวัดทาขุมเงิน สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2209 มีอายุ 342 ปี ประกอบด้วยวิหารหลวง อุโบสถ โดยเฉพาะในพระอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรูปจอมธรรม เป็นพระพุทธรูปเนื้อทองสัมฤทธิ์ อายุประมาณ 500 ปี ด้านหลังอุโบสถประดิษฐานพระธาตุครูบายางแดง ซึ่งเป็นพระธาตุที่บ่งบอกถึงการพัฒนารูปแบบการสร้างเจดีย์ในระยะที่ 3 รูปทรงปราสาทผสมทางระฆังฐาน 8 เหลี่ยมย่อเก็จ กว้าง 6 เมตร สูง 7 เมตร

จากการสอบถามผู้เฒ่าผู้แก่บ้านทาขุมเงินเล่าว่า ในอดีตได้มีกลุ่มคนอพยพมาจากบ้านสบเมยป้อกใต้ หรือ บ้านหย่อน เข้ามาตั้งถิ่นฐานเมื่อราว 150 ปีมาแล้ว (พ.ศ.2400-2420) จึงได้สร้างวัดทาขุมเงินในบริเวณเนินดินเชิงเขา ไม่ปรากฏชื่อเจ้าอาวาสองค์แรก แต่ครูบายางแดงน่าจะเป็นเจ้าอาวาสรูปหนึ่งที่ชาวบ้านเคารพศรัทธา เมื่อท่านได้ถึงแก่กรรมสภาพชาวบ้านจึงได้นำพระธาตุของท่านครูบาามบรรจุและสร้างเป็นพระเจดีย์ขึ้น

วัดทาขุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ถือเป็นวัดเก่าที่มีความสำคัญต่อชุมชนอย่างมาก บ่งบอกถึงประวัติศาสตร์การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวยองซึ่งเป็นชุมชนเดียวในบริเวณนี้ตั้งแต่อดีต ภายในวัดยังมีสวยงามของสถาปัตยกรรมรวมถึงความงดงามของพระเจ้าห้าองค์ ซึ่งประดิษฐานอยู่ในวิหารวัดอีกด้วย